

Handläggare
Anders Nordmark

Datum
2023-12-12

Diarienummer
HSN/237592

Ert Datum
2023-09-12

Er beteckning
S2023/02604

s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: s.sl@regeringskansliet.se

Svar på remiss om Promemorian Effektiv och behovsbaserad digital vård

Regionen har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Promemorians huvudsakliga innehåll och förslag

Promemorian innehåller förslag som syftar till att säkerställa att primärvård som ges av digitala vårdgivare bättre kan integreras och samordnas med övrig primärvård samt se till att digitala vårdtjänster ges efter behov och främjar kostnadseffektivitet.

Promemorian innehåller även ett antal rekommendationer som regionerna med bibehållen rådighet kan välja att följa för ett mer tydligt och sammanhållet hälso- och sjukvårdssystem.

Som centrala utgångspunkter för förslagen har utredningen särskilt uppmärksammat och problematiserat följande:

- Primärvårdens uppdrag att bland annat samordna patientens insatser försvåras av ett splittrat system.
- Relationskontinuitetens betydelse i primärvården riskerar att urholkas i dagens system.
- Huvudmännens förmåga att prioritera och styra försvagas av den digitala utomlänsvården.
- Det krävs åtgärder för att säkerställa principen om vård efter behov och kostnadseffektivitet.
- Dagens system innebär konkurrensproblem och en omotiverad styrning mot utomlänsvård.
- Specialiserad digital öppen vård har svårt att hitta en egen plats i systemet.

De synpunkter som Region Värmland önskar lämna

Regionens generella bedömning är att ställa sig positiv till att utredningen pekar ut en önskad riktning, där den digitala vården utgör en självklar och förväntad del i vårdkedjan, med digitalt först där så är lämpligt och önskat

Datum
2023-12-12

Darienummer
HSN/237592

utifrån behov och kostnadseffektivitet. Att utredningens förslag stärker kontinuitet och patientsäkerhet där patienten inte behöver utomlänsvård för att få ett digitalt vårdmöte. Bedömningen är vidare att regionens möjlighet till styrning stärks men kraven ökar också. Förslagen kräver starkt samverkan, tillit och gemensamt utvecklingsarbete om intentionerna ska uppfyllas och den administrativa bördan inte ska bli för stor. Därtill bedöms inte tidplanen vara realistisk, det behövs längre tid för omställning.

Utredningens förslag och regionens synpunkter med hänvisning till respektive delområde i remissen

10.3 Begreppet distanskontakt definieras

Utredningens förslag innebär att en definition av begreppet distanskontakt ska införas i hälso- och sjukvårdslagen. Med distanskontakt avses vårdkontakt i öppen vård där hälso- och sjukvårdspersonal och patient är rumsligt åtskilda. Förslaget motiveras med att begreppet är etablerat i Socialstyrelsens termbank, är teknikneutralt och hållbart för framtiden.

Region Värmland ställer sig bakom avsikten med förslaget men ifrågasätter samtidigt definitionens uppdelning i sluten och öppen vård, vilket bör anses ha spelat ut sin roll utifrån omställningen mot nära vård.

10.4 Skyldighet att erbjuda distanskontakt

Utredningens förslag är att regionerna ska erbjuda distanskontakt om det inte bedöms vara nödvändigt att vården utförs genom fysisk kontakt. Motiven som anges är att digitala lösningar bör vara en naturlig del av vårdutbudet, att utveckling pågår av digifysisk vård i regionerna, att det finns forskning som pekar på att vård på distans kan vara kostnadseffektiv, att privata vårdgivare kan hjälpa regionerna att uppfylla ställda krav samt att en skyldighet att erbjuda distanstjänster kan bidra till bättre rekryteringsmöjligheter och arbetsmiljö.

Region Värmland tillstyrker förslaget men vill peka på att patientens möjlighet att få ett fysiskt besök om denne så önskar, behöver tydliggöras.

Vidare gör utredaren följande bedömningar:

- Förmågan att använda digitala verktyg för att möjliggöra vård genom distanskontakt bör ingå som obligatoriska moment i examensbeskrivningarna till relevanta medicinska grundutbildningar.
- Socialstyrelsen bör få i uppdrag att ta fram stöd för implementering av digitala verktyg för att möta patienter genom distanskontakt.
- Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) bör få i uppdrag att sammanställa forskning för när det lämpar sig respektive inte lämpar sig med hälso- och sjukvård via distanskontakt.

Datum
2023-12-12

Darienummer
HSN/237592

- Regeringen bör uppmuntra och stimulera forskning kring distanskontakter och digitala tjänster inom öppen vård.
- Regeringen bör ge stimulansmedel till regionerna för innovations- och utvecklingsarbete avseende behovs- och lämplighetsbedömning och distanstjänster.

Region Värmland tillstyrker bedömningarna men vill påpeka att stimulansmedel behöver vara utformade så de inte ökar den administrativa bördan

10.5 Utomlänsvård genom distanskontakt ska föregås av behovs/lämplighetsbedömning

Patientens hemregion ska inte vara skyldig att ersätta kostnaden för distanskontakter som erbjuds av en annan region om distanskontakten inte har föregåtts av en adekvat behovs- och lämplighetsbedömning enligt grunder som beslutas av den region som erbjuder vården. Den bedömning som utredaren gjort är att partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvård bör tilldelas finansiering under två år för utformning av kriterier. Motivet som anges är att snabb medicinsk bedömning är en förutsättning för att kunna prioritera patienter med störst behov. Offentligt finansierad vård ska ges utifrån behovsbedömning som främjar kostnadseffektivitet. Vid digital utomlänsvård ska adekvat triagering vara en förutsättning för hemmaregionens betalningsansvar.

Region Värmland tillstyrker ovanstående förslag, bedömning och motivering men vill påpeka att tillit och gemensamt arbete kommer att krävas i genomförandet för att undvika otydlighet och merarbete. Uppdraget som föreslås lämnas till kunskapsstyrningen blir betydelsefullt.

10.6 Hemregionens vårdavgift vid digital utomlänsvård

Utredningen föreslår att patienten vid utomlänsvård via distanskontakt, ska betala hemregionens vårdavgift. Motivet som anges är att patientavgifterna idag styr mot utomlänsvård. Patienten ska inte behöva välja digital utomlänsvård på grund av avgiftens storlek.

Region Värmland menar att syftet är vällovligt men förslaget innebär ett stort administrativt merarbete inklusive systemanpassningar och förändrad infrastruktur för att hålla reda på regionernas olika aktuella avgifter. Dessutom bör sambandet mellan avgifter och konsumtionsmönster anses svagt. Ett alternativ vore om regionerna frivilligt och i samverkan gemensamt utreder möjligheten att ha en enhetlig avgift för distanskontakter.

10.7 Ersättningsfrågor

I utredningen rekommenderas regionerna i högre utsträckning se till att ersättningen till vårdgivaren är teknikneutral, att jämförbara besök bör ersättas på samma sätt oavsett var patienten är folkbokförd och att

Datum
2023-12-12

Diarienummer
HSN/237592

vårdersättningen för digital vård bör differentieras om den inte omfattar hela primärvårdsuppdraget.

Region Värmland ställer sig här bakom utredningens rekommendationer men tror att det är bra om definitionerna av teknikneutralitet i förhållande till differentierad ersättning blir så tydliga som möjligt. Regionen konstaterar att ersättningsfrågan är komplex men viktig att beakta, till exempel gällande patienter som sköter sin egen vård men står under någon form av monitorering.

10.8 Tydligare krav på uppföljning

I utredningen rekommenderas regionerna ställa tydliga krav på vårdvalsaktörer vid användning av underleverantörer, genom krav på uppföljning, dokumentation, anslutning till gemensamma e-hälsospecifikationer samt NPÖ. Därtill riktlinjer för receptförskrivning och receptförnyelse vid distanskontakt. Slutligen att regionerna bör marknadsföra sitt digitala erbjudande tydligare.

Region Värmland ställer sig här bakom utredningens rekommendationer och förordar i den sista delen en så enhetlig användning av 1177 i största möjliga mån, vilket torde ge såväl samordningsvinster mellan regionerna som en enhetlig kommunikationsväg till patienter oavsett var i landet man befinner sig.

10.12 Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

I utredningen föreslås lagförslagen ska träda i kraft den 1 oktober 2025.

Region Värmland vill påpeka att förutsättningarna för genomförandet av utredningens förslag är svåra att fullt ut bedöma men befarar att tidplanen sannolikt skulle behöva vara mer tilltagen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Daniel Schützer
Ordförande hälso- och sjukvårdsnämnden

Lena Gjevert
Hälso- och sjukvårdsdirektör